Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar il-Proposta għal Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi l-istandards minimi dwar l-akkoljenza ta' dawk li jfittxu ażil (tfassil mill-ġdid)

COM(2008) 815 finali – 2008/0244 (COD)

(2009/C 317/21)

Relatur: **is-Sinjura LE NOUAIL-MARLIÈRE**

Nhar l-1 ta' April 2009, il-Kunsill iddeċieda, b'konformità mal-Artikolu 262 tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea, li jikkonsulta lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, dwar

il-Proposta għal Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi l-istandards minimi dwar l-akkoljenza ta' dawk li jfittxu ażil (tfassil mill-ġdid)

COM(2008) 815 finali – 2008/0244 (COD).

Is-Sezzjoni Speċjalizzata għax-Xogħol, l-Affarijiet Soċjali u ċ-Ċittadinanza, inkarigata sabiex tipprepara l-ħidma tal-Kumitat dwar is-suġġett, adottat l-opinjoni tagħha nhar il-25 ta' Ġunju 2009. Ir-relatur kienet is-Sinjura Le Nouail-Marlière.

Matul l-455 sessjoni plenarja tiegħu li nżammet fil-15 u s-16 ta' Lulju 2009 (seduta tas-16 ta' Lulju 2009), il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew adotta din l-opinjoni b'154 vot favur, 2 voti kontra u 4 astensjonijiet.

1. **Konklużjonijiet**

1.1. Konxju mill-fatt li qafas tal-ażil li jkun eċċessivament restrittiv jew li ma jkunx akkoljenti joffri appoġġ indirett lil xi wħud mill-aktar reġimi awtoritarji u l-inqas demokratiċi fid-dinja, il-Kumitat jaqbel mat-tfassil mill-ġdid u t-titjib tad-direttiva dwar l-istandards tal-akkoljenza iżda jerġa' jiġbed l-attenzjoni għal għadd ta' rakkomandazzjonijiet li saru f'opinjonijiet preċedenti fir-risposta tiegħu għall-Green Paper dwar is-Sistema Ewropea Komuni tal-Ażil tal-ġejjieni ([1]) u l-pjan ta' azzjoni ([2]).

Fir-rigward tal-akkoljenza ta' dawk li qed ifittxu l-ażil, il-proposta għat-tfassil mill-ġdid tad-direttiva għandha tippromovi standards "komuni" aktar milli "minimi" li għandhom ikunu klawżoli ta' salvagwardja għall-istandards applikati minn dawk l-Istati Membri li l-iktar li jimpenjaw ruħhom biex jirrispettaw id-drittijiet fundamentali tal-applikanti għall-protezzjoni internazzjonali u l-istatus ta' refuġjati jew għall-protezzjoni sussidjarja, b'mod partikolari fir-rigward ta':

— garanzija ta' dħul fil-pajjiż,

— il-libertà tal-għażla tal-post fejn għandha tiġi depożitata l-applikazzjoni għall-ażil u l-protezzjoni,

— il-konsiderazzjoni tal-istatus tal-konvenzjoni tar-refuġjati l-ewwel u mbagħad il-protezzjoni sussidjarja, jekk u biss jekk ma jiġux sodisfatti l-kundizzjonijiet tal-ewwel status,

— il-prinċipju li ma jkunx hemm ripatriazzjoni sfurzata jekk ħajjet l-applikant tkun f'periklu fil-pajjiż ta' oriġini jew fl-aħħar pajjiż ta' tranżitu,

— is-suspensjoni ta' deċiżjoni ta' espulsjoni sakemm il-qorti kompetenti ma toħroġx id-deċiżjoni tagħha, biex dan id-dritt għar-rikors ikun kompletament effettiv, b'konformità mal-każistika tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem (Ara hawn taħt 4.8.1)

— il-ħarsien speċjali meħtieġ mill-minorenni u mill-minorenni preżunti,

— ir-rispett tad-drittijiet tal-individwi u b'mod partikolari d-dritt tan-nisa li jiddepożitaw talba għall-protezzjoni.

1.2. Fir-rigward tal-minorenni, il-Kumitat jixtieq li b'mod sistematiku jkun hemm stqarrija li "l-aħjar interessi tat-tfal iridu jkunu kunsiderazzjoni primarja", **b'referenza għall-Artikolu 3(1) tal-Konvenzjoni Internazzjonali dwar id-Drittijiet tat-Tfal (Artikolu 22(1))**.

1.3. Iż-żamma u d-detenzjoni dejjem għandhom ikunu l-aħħar soluzzjoni wara li jkunu ntużaw l-alternattivi kollha, u qatt m'għandhom jiġu applikati mingħajr l-ordni tal-qorti, li tirrispetta d-dritt ta' difiża legali, u skont il-Konvenzjoni għall-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali.

1.4. NGOs kompetenti li huma attivi fil-qasam tad-drittijiet tal-bniedem dejjem għandu jkollhom aċċess għall-applikanti biex joffrulhom ħarsien, u l-applikanti dejjem għandu jkollhom aċċess għall-assistenza legali u umanitarja, kemm jekk tiġi mill-Istati jew inkella mill-NGOs.

([1]) Ara l-opinjoni tal-KESE tat-12.3.2008 dwar "Il-Green Paper dwar is-Sistema ta' Ażil Komuni Ewropea tal-ġejjieni", relatur: is-Sinjura Le Nouail-Marlière (ĠU C 204, 9.8.2008).

([2]) Ara l-opinjoni tal-KESE tal-25.2.2009 dwar il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, il-Kunsill, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u l-Kumitat tar-Reġjuni - Programm ta' politika dwar l-ażil: Approċċ integrat għall-protezzjoni fl-UE, relatur: is-Sur Pariza Castaños, korelatur is-Sinjura Bontea (ĠU C 218, 11.9.2009)

1.5. Il-Kumitat iħeġġeġ lill-Istati Membri biex iħaffu n-negozjati bil-għan li din ir-riformulazzjoni tiġi adottat bil-proċedura ta' kodeċiżjoni mal-Parlament Ewropew, ħalli l-Unjoni Ewropea tkun tista' ttejjeb il-kapaċità tagħha li tirrispondi b'mod xieraq għat-talbiet ta' protezzjoni minn dawk li jkunu qed ifittxu l-ażil.

1.6. Il-Kumitat jappoġġja l-proposta li jinħoloq uffiċċju ta' appoġġ għall-Istati Membri dwar kwistjonijiet ta' ażil u protezzjoni internazzjonali jekk ikun jiffaċilità l-qsim tal-obbligi tal-akkoljenza u tal-ħarsien bejn l-Istati Membri tal-UE, jorganizza t-trasparenza fl-akkoljenza ta' dawk li jfittxu l-ażil u l-protezzjoni internazzjonali, jibni fuq l-esperjenza tal-assoċjazzjonijiet u l-organizzazzjonijiet attivi fil-qasam tal-għajnuna u l-assistenza għal dawk li jfittxu l-ażil jew il-protezzjoni internazzjonali u jtejjeb il-proċeduri tal-eżami tat-talbiet individwali.

2. **Daħla u Sommarju tal-Proposta mill-Kummissjoni**

2.1. Is-Sistema Ewropea Komuni tal-Ażil (CEAS) żviluppat f'żewġ fażijiet separati. L-ewwel waħda nbdiet fil-**Kunsill Ewropew ta' Tampere** (1999), wara l-adozzjoni tat-Trattat ta' Amsterdam, li ta dimensjoni Ewropea lill-politiki dwar l-immigrazzjoni u l-ażil. L-ewwel fażi ntemmet fl-2005.

2.2. **Fl-ewwel fażi** sar progress fl-iżvilupp ta' numru ta' direttivi dwar l-ażil, u b'hekk tjieb il-livell ta' kooperazzjoni bejn l-Istati Membri, u f'xi aspetti tad-dimensjoni esterna tal-ażil.

2.3. **It-tieni fażi** tat-twaqqif tas-CEAS bdiet **bil-Programm tal-Aja** (adottat f'Novembru 2004), li jistipula li l-għanijiet ewlenin tas-CEAS għandhom jintlaħqu sal-2010, bl-adozzjoni ta' strumenti u miżuri li jimmiraw lejn armonizzazzjoni akbar u titjib fil-livelli ta' protezzjoni li toffri s-CEAS.

2.4. Qabel ma jiġu adottati l-inizjattivi l-ġodda, fl-2007 l-Kummissjoni ppubblikat **Green Paper** ([3]) biex tiftaħ id-dibattitu bejn l-istituzzjonijiet differenti, l-Istati Membri u s-soċjetà ċivili ([4]). Wara l-Kummissjoni wżat dan bħala bażi għall-pjan tagħha ta' politika dwar l-ażil. Din tal-aħħar ħarġet bi pjan direzzjonali għas-snin li ġejjin, li jniżżel il-miżuri li l-Kummissjoni kien fi ħsiebha tadotta biex timplimenta t-tieni fażi tas-CEAS.

([3]) COM(2007) 301 finali, imressqa fis-6 ta' Ġunju 2007.

([4]) Ara l-opinjoni tal-KESE tat-12.3.2008 dwar "Il-Green Paper dwar is-Sistema ta' Ażil Komuni Ewropea tal-ġejjieni", relatur: is-Sinjura Le Nouail-Marlière (ĠU C 204, 9.8.2008).

2.5. Dan hu l-isfond għall-proposta ta' tfassil mill-ġdid tad-Direttiva mill-Kummissjoni li oriġinarjament ġiet adottata mill-Kunsill fis-27 ta' Jannar 2003 u li kienet is-suġġet ta' opinjoni tal-Kumitat ([5]).

2.6. L-għan ewlieni tal-proposta huwa li tiżgura livelli għoljin fit-trattament ta' dawk li qed ifittxu l-ażil fir-rigward tal-kundizzjonijiet ta' akkoljenza, biex ikun hemm garanzija ta' livelli deċenti ta' għajxien, b'konformità mal-liġi internazzjonali. Hija meħtieġa wkoll armonizzazzjoni akbar fir-regoli nazzjonali dwar il-kundizzjonijiet tal-akkoljenza biex jiġi limitat il-fenomenu tal-movimenti sekondarji ta' dawk li jfittxu l-ażil fost l-Istati Membri peress li dawn il-movimenti jinħolqu minħabba f'politiki ta' akkoljenza li jvarjaw minn nazzjon għall-ieħor.

2.7. Il-proposta testendi l-iskop tad-direttiva biex tinkludi l-applikanti għall-protezzjoni sussidjarja. Hija maħsuba li tapplika għal kull tip ta' proċedura ta' ażil u għaż-żoni ġeografiċi u l-faċilitajiet kollha li qed jospitaw dawk li jfittxu l-ażil.

Hija timmira wkoll li tiffaċilità l-aċċess għas-suq tax-xogħol. Hija tipprevedi li dawk li jfittxu l-ażil jkun jista' jkollhom aċċess għall-impjiegi wara perjodu massimu ta' sitt xhur wara li jkunu applikaw għall-protezzjoni internazzjonali u tistipola li l-impożizzjoni tal-kundizzjonijiet nazzjonali tas-suq tax-xogħol m'għandhomx jirrestrinġu b'mod eċċessiv l-aċċess għall-impjiegi għal dawk li qed ifittxu l-ażil.

2.8. Bil-għan li jiġi żgurat li l-aċċess għall-kundizzjonijiet materjali tal-akkoljenza jiggarantixxi "livell ta' għajxien adegwat għas-saħħa ta' min qed ifittex l-ażil u l-kapaċità li jiżgura s-sussistenza tiegħu jew tagħha", il-proposta tobbliga lill-Istati Membri jqisu l-livell ta' assistenza soċjali pprovduta liċ-ċittadini meta jagħtu għajnuna finanzjarja lil dawk li qed ifittxu ażil.

2.9. Il-proposta tiżgura li d-detenzjoni tkun permessa biss fuq bażi eċċezzjonali kif hemm stabbilit fid-Direttiva.

2.10. Il-proposta tiggarantixxi wkoll li dawk li qed ifittxu l-ażil li jkunu f'detenzjoni jiġu trattati b'mod uman u dinjituż fir-rigward tad-drittijiet fundamentali tagħhom u b'konformità mal-liġi internazzjonali u dik nazzjonali.

2.11. Il-proposta tiżgura li jiġu stabbiliti miżuri nazzjonali biex jidentifikaw ħtiġijiet speċifiċi b'mod immedjat.

Barra minn hekk, il-proposta tinkorpora diversi salvagwardji biex tiżgura li l-kundizzjonijiet ta' akkoljenza jiġu maħsuba b'mod speċifiku biex jissodisfaw il-ħtiġijiet speċjali ta' dawk li jfittxu l-ażil.

2.12. Fir-rigward tal-implimentazzjoni u t-titjib tas-sistemi nazzjonali, il-proposta fiha miżuri li għandhom il-ħsieb li jiżguraw kontinwità fil-monitoraġġ u biex isaħħu r-rwol tal-Kummissarju bħala gwardjan tal-leġiżlazzjoni tal-UE.

([5]) Ara l-opinjoni tal-KESE tat-28.11.2001 dwar il-Proposta għal Direttiva tal-Kunsill li twaqqaf l-istandards minimi għall-akkoljenza tal-applikanti għall-ażil fl-Istati Membri, relatur: is-Sur Mengozzi u korelatur is-Sur Pariza Castaños (ĠU C 48, 21.2.2002).

3. **Kummenti ġenerali**

3.1. Il-Kumitat jaqbel mat-titjib li l-proposta tal-Kummissjoni għandha ġġib fil-kundizzjonijiet tal-akkoljenza tan-nies li jfittxu protezzjoni internazzjonali u r-rieda li jiġu armonizzati l-arranġamenti u jitwessa' l-iskop tal-applikazzjoni biex jinkludi l-protezzjoni sussidjarja. Madankollu, huwa jiġbed l-attenzjoni għall-ħtieġa li tiġi eżaminata s-sitwazzjoni ta' kull applikant fuq bażi individwali, anke meta jiġi deċiż liema Stat Membru huwa responsabbli mill-analiżi kompleta tal-applikazzjoni u li l-protezzjoni sussidjarja tiġi studjata biss jekk il-kundizzjonijiet għall-istatus taħt l-ewwel konvenzjoni (tar-refuġjati) ma jkunux sodisfatti.

3.2. Il-Kumitat jappoġġja l-għan li jiżgura livell dinjituż ta' għajxien għal dawk li jfittxu l-ażil u li tiġi ffaċilitata l-integrazzjoni u l-istabbiliment tagħhom fil-pajjiż ospitanti ([6]), billi jiġi offrut aċċess għas-suq tax-xogħol fi żmien massimu ta' sitt xhur, mingħajr restrizzjonijiet "żejda" ta' nazzjonalità (Artikolu 15(2)) u firrispett assolut tad-drittijiet fundamentali ta' dawk li jfittxu l-ażil jew il-protezzjoni internazzjonali kif stipulat fil-liġi Ewropea li timplimenta d-Dikjarazzjoni Universali tad-Dritttijiet tal-Bniedem fl-Artikolu 23(1) ([7]), il-Patt Internazzjonali dwar id-Drittijiet Ekonomiċi, Soċjali u Kulturali (Artikoli 2, 9, 10, 11 u 12), il-Konvenzjoni nru 118 tal-ILO dwar l-ugwaljanza fit-trattament taċ-ċittadini u dawk li mhumiex ċittadini fir-rigward tas-sigurtà soċjali, il-Karta Soċjali Ewropea, il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali u l-Konvenzjoni ta' Ġinevra dwar il-ħarsien tar-refuġjati ([8]). L-istess ħaġa tapplika għal-livell ta' assistenza soċjali ggarantita u l-kundizzjonijiet ta' abitazzjoni li huma ddifferenzjati skont il-ħtiġijiet speċifiċi tal-individwi kif ukoll id-definizzjoni aktar wiesgħa tar-rabtiet familjari tal-applikanti u l-ħtieġa li jingħataw importanza xierqa fl-eżami tal-applikazzjonijiet.

3.3. Fir-rigward tal-prinċipji ġenerali u tal-linji gwida internazzjonali li fuqhom huwa bbażat l-għarfien u d-difiża taddrittijiet fundamentali tan-nies f'diffikultà u d-detenzjoni ta' dawk li jfittxu protezzjoni internazzjonali skont il-Konvenzjoni ta' Ġinevra, u b'mod partikolari l-Artikolu 26, li jirreferi għall-moviment ħieles, u l-Artikolu 31 dwar ir-refuġjati li jinstabu filpajjiż ospitanti b'mod illegali ([9]), u kif enfassizat mill-Kummissjoni fil-premessa 16 tal-proposta, ħadd ma jista' jinżamm detenut sempliċement għaliex talab protezzjoni. Għaldaqstant id-detenzjoni għandha titqies bħala għażla biss f'każijiet ta' ħtieġa assoluta li huma ġġustifikati kif suppost, u m'għandhomx jitqiesu bħala prattika aċċettabbli f'ċirkostanzi fejn m'hemmx intenzjonijiet ta' frodi jew ta' dewmien min-naħa tal-applikant.

3.4. Il-Kumitat jilqa' l-miżuri rakkomandati mid-direttiva bilħsieb li jiġu sodisfatti l-ħtiġijiet speċifiċi tal-minorenni. Madankollu jinnota li r-referenza għall-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti tal-1989 dwar id-Drittijiet tat-Tfal tkun aktar ċara li kieku ssir referenza sistematika għall-Artikolu 3(1) ([10]) flimkien mal-Artikolu 37 ([11]), u mhux biss għall-idea ta' "l-aħjar interessi tat-tfal", li hija magħruf li waslet għal interpretazzjonijiet differenti minn xulxin.

3.5. Fl-aħħar, il-Kumitat huwa partikolarment imħasseb dwar id-dħul sistematiku tal-possibbiltajiet li dawk li jfittxu l-ażil jew ir-refuġjati jappellaw kontra deċiżjoni ġudizzjarja jew amministrattiva dwarhom. Madankollu jinnota li dawn l-appelli jridu jitqiesu b'mod sistematiku bħala sospensivi biex ikunu kompletament effettivi.

4. **Kummenti speċifiċi**

4.1. *Dwar l-informazzjoni (Kapitolu II Artikolu 5)*

4.1.1. Il-Kumitat jirrakkomanda li jiżdied it-test li ġej: "L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-membri tal-familji ta' dawk li jfittxu l-ażil li għandhom dritt iressqu applikazzjoni indipendenti".

4.2. *Dwar id-detenzjoni u l-kundizzjonijiet tad-detenzjoni (Kapitolu II Artikoli 8 sa 11)*

4.2.1. Fil-fehma tal-Kumitat, it-trattament ta' dawk li jfittxu ażil għandu jkun ibbażat bħala regola ġenerali fuq Artikolu 7 tal-abbozz tad-Direttiva, li jiddikjara li għandha tingħata prijorità lill-prinċipji tal-moviment ħieles tan-nies u lill-alternattivi għad-detenzjoni.

4.2.1.1. Fi kliem ieħor, dawk li jfittxu l-ażil (**Artikolu 8**) jistgħu jinżammu f'detenzjoni f'ċirkostanzi eċċezzjonali biss, jiġifieri:

— **jekk it-talba għall-ażil issir wara li tkun ħarġet miżura ta' espulsjoni għal min ikun qed jitlob ażil;**

— biex tittieħed deċiżjoni dwar l-applikazzjoni għall-ażil bħala parti minn proċedura maħsuba biex tiddetermina d-dritt ta' persuna li tidħol fil-pajjiż, **fil-każ ta' sistemazzjoni f'ċentru ta' detenzjoni jew f'żona ta' stennija**.

([6]) Ara l-opinjoni tal-KESE tat-28.11.2001 dwar il-Proposta għal Direttiva tal-Kunsill li twaqqaf l-istandards minimi għall-akkoljenza tal-applikanti għall-ażil fl-Istati Membri, relatur: is-Sur Mengozzi u korelatur is-Sur Pariza Castaños (ĠU C 48, 21.2.2002).

([7]) "Kulħadd għandu d-dritt għax-xogħol, għall-għażla ħielsa tax-xogħol, għal kundizzjonijiet ġusti u sodisfaċenti tax-xogħol u għall-ħarsien mill-qgħad".

([8]) 1951

([9]) Il-Konvenzjoni ta' Ġinevra, Artikolu 31: L-Istati kontraenti mhumiex ser jimponu penali minħabba fid-dħul jew preżenza illegali tagħhom, fuq refuġjati li jaslu direttament minn territorju fejn ħajjithom jew il-libertà tagħhom kienu mhedda fis-sens tal-artikolu 1, u jidħlu jew huma preżenti fuq it-territorju tagħhom mingħajr awtorizzazzjoni, bil-patt li huma jippreżentaw lilhom infushom quddiem l-awtoritajiet mingħajr dewmien u juru li kellhom raġuni valida biex jidħlu jew ikunu preżenti fil-pajjiż b'mod illegali. (Traduzzjoni libera)

([10]) Il-Konvenzjoni dwar id-drittijiet tat-tfal Artikolu 3(1): "*Fid-deċiżjonijiet kollha li jikkonċernaw lit-tfal, kemm jekk jittieħdu minn istituzzjonijiet pubbliċi jew privati ta' ħarsien soċjali, minn tribunali, minn awtoritajiet amministrattivi jew minn korpi leġiżlattivi, l-ewwel kunsiderazzjoni trid tkun l-aqwa interess tat-tifel jew it-tifla*".

([11]) L-Artikolu 37 jirriferi għad-detenzjoni b'mod partikolari.

4.2.1.2. Il-Kumitat huwa tal-fehma li bl-eċċezzjoni ta' dawn iż-żewġ każijiet, l-ebda persuna li tfittex l-ażil m'għandha tinżamm taħt detenzjoni u li d-deċiżjoni li xi ħadd jinżamm detenut qatt m'għandha tiġi ġġustifikata bil-ħtieġa li "*tiġi determinata, aċċertata jew verifikata l-identità jew n-nazzjonalità*", u inqas u inqas li "*jiġu determinati l-elementi li fuqhom hija bbażata l-applikazzjoni għall-ażil li f'ċirkostanzi oħra jistgħu jintilfu*".

4.2.1.3. Il-KESE jipproponi li jinbidel il-kliem fl-artikolu9(5) tar-riformulazzjoni biex jiġi jaqra: "Id-detenzjoni ser tiġi riveduta **ex officio** minn awtorità ġudizjarja f'intervalli raġonevoli ta' żmien **u fuq it-talba tal-persuna kkonċernata li qed tfittex l-ażil, kull meta jqumu ċ-ċirkostanzi jew tinstab informazzjoni ġdida li taffettwa l-legalità tad-detenzjoni**."

4.2.2. Skont il-KESE, il-kundizzjonijiet ta' detenzjoni għandhom jiżguraw trattament uman fir-rispett għad-dinjità intrinsika tal-persuna. Fir-rigward tal-kundizzjonijiet tad-detenzjoni (**Artikolu 10**) f'ċentri speċjalizzati barra minn ġo ħabs, huwa ġust li dawk li jfittxu ażil ma jitpoġġewx ma' ċittadini minn pajjiżi terzi li ma jkunux talbu ażil mingħajr **il-kunsens bil-miktub** tal-ewwel (**Artikolu 10 (1)**).

4.2.3. Barra minn hekk, fid-dawl tal-miżuri differenti ta' detenzjoni li jinsabu fil-pajjiżi differenti tal-Unjoni Ewropea, għandu jiġi notat li l-UNHCR u organizzazzjonijiet oħra jistgħu jikkomunikaw ma' dawk li jfittxu ażil u jżuruhom fiż-żoni kollha ta' detenzjoni (Artikolu 10(2)). L-istess terminoloġija għandha tintuża **f'Artikolu 10(3)**.

4.2.3.1. Jisħaq fuq ir-rakkomandazzjonijiet li kien għamel b'rabta mat-tfassil mill-ġdid tar-Regolament dwar il-kriterji u l-mekkaniżmi biex ikun iddeterminat liema hu l-Istat Membru responsabbli milli jeżamina applikazzjoni għall-ażil iddepożitata għand wieħed mill-Istati Membri minn ċittadin ta' pajjiż terz jew persuna mingħajr Stat ([12]), dik l-informazzjoni tat-tip deskritta f'Artikolu 10(3) għandha tingħata lill-applikanti għall-protezzjoni internazzjonali fil-lingwa tagħhom jew f'lingwa li l-persuna kkonċernata tirrikonoxxi li tifhem, fejn hemm bżonn bl-assistenza ta' interpretu li jkun ħa ġurament jew traduzzjoni legali.

4.2.4. Fl-interess tal-konsistenza fl-użu tat-terminoloġija, il-frażi "**applikanti għall-protezzjoni internazzjonali**" għandha tieħu post "dawk li jfittxu ażil" fl-**Artikolu 11 (4)**.

4.2.5. Il-KESE jilqa' l-projbizzjoni fuq id-detenzjoni ta' minorenni mhux akkumpanjati (Artikolu 11(1) mfassal mill-ġdid)

([12]) Ara paġna 115 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

4.3. *Dwar l-iskolarizzazzjoni tal-minornni, l-impjieg u t-taħriġ vokazzjonali (Kapitolu II - Artikoli 14 sa 16)*

4.3.1. L-abbozz ta' direttiva jimmira li jiffaċilita u jħaffef l-integrazzjoni ta' dawk li jfittxu l-ażil fil-pajjiż li jkun qed jospitahom. L-iskolarizzazzjoni tal-minornni u l-aċċess għall-impjiegi u t-taħriġ vokazzjonali għandhom sehem kbir f'dan.

4.3.1.1. Għal din ir-raġuni, il-Kumitat jemmen li l-minorenni għandhom jiġu integrati fis-sistema edukattiva kemm jista' jkun malajr, u li l-perjodu ta' tliet xhur huwa twil bla ħtieġa u għandhu jitnaqqas għal **xahrejn (Artikolu 14(2))**.

4.3.2. Il-Kumitat japprova l-inizjattiva tal-Kummissjoni li tippermetti lil dawk li jfittxu l-ażil li jkollhom aċċess għas-suq tax-xogħol sa tmiem perjodu massimu ta' sitt xhur u jemmen li huwa meħtieġ li l-marġini tal-interpretazzjoni tal-Artikolu 15(1) jonqos u li jispeċifika li "*L-Istati Membri jridu jiżguraw li l-applikanti jkollhom aċċess ġenwin għas-suq tax-xogħol*", li jimplika aċċess għas-servizzi soċjali li jsostnu li dawk li jfittxu ix-xogħol.

4.3.2.1. Il-Kumitat jagħraf li l-arranġamenti ta' akkoljenza jistgħu jibbenefikaw kemm l-Istat kif ukoll li dawk li jfittxu ażil meta joffru lil min ifittex ażil opportunità li jikseb xi grad ta' awtosuffiċjenza.

4.3.3. Filwaqt li jfakkar fl-opinjoni ([13]) tiegħu dwar l-ewwel Dirttiva dwar l-akkoljenza, il-Kumitat jisħaq li "*It-taħriġ għandu jiġi offrut b'mod mifrux kemm jista' jkun lil ċittadini minn pajjiżi terzi fil-kura ta' Stat Membru. Dan huwa essenzjali għal żewġ raġunijiet. L-ewwel, kwalunkwe taħriġ li jirċievu dawn in-nies ser jibbenefika l-iżvilupp tal-pajjiż ta' oriġini tagħhom jekk jiġu biex jirritornaw. (…). It-tieni, jekk dawn in-nies jibqgħu fi Stat Membru, it-taħriġ li jkunu rċevew jagħmilha aktar faċli għalihom biex wara jsibu impjieg hemmhekk*". Fuq l-istess nota, huwa jemmen li l-Istati Membri għandhom jiġu limitati fl-interpretazzjoni tagħhom tal-Artikolu 16, billi l-kliem li jintuża jkun aktar dirett u komplet: "*L-Istati Membri għandhom jippermettu u jorganizzaw l-aċċess għat-taħriġ vokazzjonali għal dawk li jfittxu ażil irrispettivament minn jekk għandhomx aċċess għas-suq tax-xogħol*".

4.4. *Dwar ir-regoli ġenerali dwar il-kundizzjonijiet materjali tal-akkoljenza u l-kura tas-saħħa (Artikolu 17)*

4.4.1. Il-Kumitat jirrakkomanda li jiġi ċċarat li r-regoli jkomplu japplikaw waqt il-proċeduri tal-appelli.

([13]) Ara l-opinjoni tal-KESE tat-28.11.2001 dwar il-Proposta għal Direttiva tal-Kunsill li twaqqaf l-istandards minimi għall-akkoljenza tal-applikanti għall-ażil fl-Istati Membri, relatur: is-Sur Mengozzi u korelatur is-Sur Pariza Castaños (ĠU C 48, 21.2.2002).

4.4.2. Il-KESE jappoġġja t-tfassil mill-ġdid tal-Artikolu 17(5), li għandu jgħolli l-livell tal-kundizzjonijiet materjali tal-akkoljenza f'dawk l-Istati Membri fejn il-livelli attwali mhumiex suffiċjenti.

4.5. *Dwar it-tnaqqis jew l-irtirar tal-kundizzjonijiet materjali tal-akkoljenza (Kapitolu III – Artikolu 20)*

4.5.1. Il-Kumitat huwa ppreokkupat dwar din il-miżura fil-każijiet fejn dawk li jfittxu ażil *"jkunu diġà ddepożitaw applikazzjoni fl-istess Stat Membru"*. L-esperjenza turi li talba inizzjali tista' tiġi segwita minn talba għal reviżjoni tal-każ, li tkun iġġustifikata bil-produzzjoni ta' informazzjoni addizzjonali dwar is-sitwazzjoni ta' dawk li jfittxu l-ażil jew bil-produzzjoni ta' dokumenti addizjonali. Għalhekk l-esklużjoni mill-kundizzjonijiet materjali tal-akkoljenza tkun ħarxa ħafna fuq dawk li jfittxu ażil. Għalhekk il-Kumitat jappella biex **jitneħħa l-punt (Artikolu 20 (1) (c))**.

Barra minn hekk, din il-miżura tidher li tikkontradixxi l-ispirtu tat-tfassil mill-ġdid tar-Regolament li *"jistabbilixxi l-kriterji u l-mekkaniżmi biex ikun iddeterminat liema hu l-Istat Membru responsabbli biex jeżamina applikazzjoni għall-protezzjoni internazzjonali"* [14] u d-dispożizzjonijiet ippjanati.

4.5.2. Il-KESE jilqa' l-proposti biex jonqsu l-possibbiltajiet li jiġu rtirati l-kundizzjonijiet tal-akkoljenza fl-artikolu 20(2) mfassal mill-ġdid u l-proposta li tissaħħaħ id-dispożizzjoni li tiżgura kundizzjonijiet materjali ta' akkoljenza minimi għal dawk kollha li jfittxu ażil fl-artikolu 20(4) mfassal mill-ġdid.

4.6. *Dwar id-dispożizzjonijiet għall-persuni bi bżonnijiet speċjali (Kapitolu IV – Artikolu 21 u 24)*

Fir-rigward tal-minorenni, il-Kumitat jixtieq jara li b'mod sistematiku jissemma' l-fatt li "l-aħjar interessi tat-tfal" iridu jinftiehmu **b'referenza għall-Artikolu 3(1) tal-Konvenzjoni tan-NU dwar id-Drittijiet tat-Tfal (Artikolu 22(1))**.

4.7. *Dwar il-vittmi tat-tortura u l-vjolenza (Artikolu 24)*

4.7.1. Il-Kumitat jipproponi li "l-vittmi tat-tortura u tal-vjolenza u persuni li jsofru minn problemi fiżiċi jew ta' saħħa mentali għandhom jingħataw kura f'ambjent xieraq ta' sptar.

4.7.2. F'każ ta' bżonn għandu jkollhom aċċess għal ċentri speċjalizzati. Il-persunal mediku ġenerali u speċjalizzat għandu jkollu aċċess għaċ-ċentri ta' akkoljenza u ta' detenzjoni u l-applikanti għall-protezzjoni internazzjonali għandhom ikunu jistgħu jgawdu mill-ħila ta' djanjosi u ta' kura speċjalizzata pprovduta minn professjonisti tas-saħħa kkwalifikati u rikonoxxuti bħala kompetenti mis-sistema tas-saħħa tal-Istat li jospita.

4.7.3. Għalkemm il-KE ma pproponietx emendi għall-Artikolu 13 li jippermetti lill-Istati Membri li jirrikjedu li l-applikanti jsirulhom testijiet mediċi għal raġunijiet ta' saħħa pubblika, il-Kumitat jixtieq ifakkar li l-obbligu li jsir it-test tal-HIV jikser numru ta' drittijiet umani, b'mod partikolari d-dritt għall-privatezza [15] It-testjar m'għandux ikun kundizzjoni biex jippermetti d-dħul fit-territorju jew li jinbdew il-proċeduri ta' persuni li jfittxu protezzjoni internazzjonali. B'mod aktar ġenerali, it-testijiet mediċi għandhom jiġu akkumpanjati minn informazzjoni xierqa pprovduta f'lingwa li l-applikanti jifhmu (ara 4.2.3.1) u għandhom jipprovdu garanzija għall-kunsens, il-counseling u l-kunfidenzjalità, kif ukoll segwitu mediku u trattament xieraq.

4.8. *Dwar l-appelli (Kapitolu V – Artikolu 25)*

4.8.1. Il-Kumitat jaqbel li l-Istati Membri għandhom jipprovdu assistenza legali lil dawk li jfittxu ażil (Artikolu 25(2)) iżda jemmen li għandu jkun speċifikat li l-appelli għandhom l-effett ta' sospensjoni (Artikolu 25(1)) biex ma jkunx hemm ir-riskju li dawn isiru bla skop [16].

Brussell, 16 ta' Lulju 2009.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Mario SEPI

---

(14) COM(2008) finali, li kienet is-suġġett ta' opinjoni tal-KESE 16.07.2009 dwar il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-kriterji u l-mekkaniżmi biex ikun iddeterminat liema hu l-Istat Membru responsabbli biex jeżamina applikazzjoni għall-ażil iddepożitata għand wieħed mill-Istati Membri minn ċittadin ta' pajjiż terz jew persuna mingħajr Stat, relatur: Is-Sinjura Nouail Marlière (CESE 443/2009 – SOC/333, tinsab ukoll f'din il-pubblikazzjoni).

(15) Fost l-oħrajn kif inhu stabbilit mill-Artikolu 8 fl-EHCR (Konvenzjoni Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem).

(16) Gebremedhin v. France; Sentenza tal-ECHR 26.4.2007: il-Konvenzjoni għall-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali tal-Kunsill tal-Ewropa, 1950, Artikolu 3 u 13, in-natura irriversibbli tad-dannu li tista' tiġi kkawżata jekk ir-riskju ta' tortura jew trattatment ħażin iseħħ, rimedji ta' effett ta' sospensjoni. paragrafi 66 u 67 http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?action=html&documentId=816069&portal=hbkm&source=externalbydocnumber&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649.